

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 168/2015
18.05.2016. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Предрага Трифуновића, председника већа, Звездане Лутовац и Бранка Станића, чланова већа, у парници тужиље Т.Х.Л. из Б., чији је пуномоћник С.Ч., адвокат из Б., против тужене Републике Србије, коју заступа Државни правобранилац из Београда, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1211/14 од 10.09.2014. године, у седници одржаној 18.05.2016. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 1211/14 од 10.09.2014. године, тако што се **ОДБИЈА** жалба тужене и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Првог основног суда у Београду П1 бр. 1037/13 од 25.10.2013. године у делу става првог изреке којим је тужена обавезана да тужиљи на име накнаде нематеријалне штете због повреде права личности исплати 100.000,00 динара са законском затезном каматом од дана доношења пресуде до исплате.

У осталом делу ревизија тужиље **СЕ ОДБИЈА** као неоснована.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужена да тужиљи на име трошкова ревизијског поступка исплати 43.600,00 динара у року од 15 дана од дана пријема отправка ове пресуде.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 бр. 1037/13 од 25.10.2013. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиље и тужена обавезана да јој на име накнаде материјалне штете у виду изгубљене зараде за период од 01.01.2010. до 18.09.2012. године исплати укупан износ од 3.042.891,33 динара са законском затезном каматом на појединачно одређене износе, почев од дана доспелости сваког до исплате и на име накнаде нематеријалне штете због повреде угледа, части, слободе и права личности износ од 500.000,00 динара са законском затезном каматом од 25.10.2013. године до исплате. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиље којим је тражила да се

тужена обавезе да јој на име накнаде нематеријалне штете због повреде угледа, части слободе и права личности исплати износ од још 4.500.000,00 динара, са законском затезном каматом од 25.10.2013. године до исплате. Ставом трећим изреке, тужена је обавезана да у корист тужиље уплати доприносе за ПИО надлежном Републичком фонду за назначени период, у укупном износу од 909.393,30 динара. Ставом четвртим изреке, тужена је обавезана да тужиљи накнади трошкове парничног поступка у износу од 241.600,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 1211/14 од 10.09.2014. године, ставом првим изреке, одбијене су као неосноване жалбе парничних странака и потврђена је наведена првостепена пресуда у ставу првом изреке, у делу којим је тужена обавезана да тужиљи на име накнаде материјалне штете исплати изгубљену зараду за назначени период у износу од укупно 3.042.891,33 динара са законском затезном каматом на појединачно одређене износе и у ставовима другом, трећем и четвртим изреке. Ставом другим изреке, првостепена пресуда је преиначена у делу става првог изреке, којим је тужена обавезана да тужиљи на име накнаде нематеријалне штете због повреде угледа, части, слободе и права личности исплати износ од 500.000,00 динара, са законском затезном каматом почев од 25.10.2013. године до исплате, тако што је овај тужбени захтев тужиље одбијен као неоснован. Ставом трећим изреке, одбијен је захтев тужиље за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену и то против одлуке о накнади нематеријалне штете, тужиља је благовремено изјавила ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. ЗПП („Сл. гласник РС“, број 72/11, 55/14) Врховни касациони суд је нашао да је ревизија тужиље делимично основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Није учињена ни битна повреда из члана 374. став 1., у вези члана 8. ЗПП, на коју се ревизијом указује јер је другостепени суд о жалбама парничних странака одлучивао без расправе.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиља је била судија Окружног суда у Београду све до одлуке Високог савета судства 06-00-37/2009 од 25.12.2009. године, када јој је престала судијска дужност са 31.12.2009. године. Одлуком Уставног суда У. 570/11 од 24.07.2012. године усвојена је уставна жалба тужиље изјављена против наведене одлуке Високог савета судства и наложено је Високом савету судства да изврши избор тужиље у року од 60 дана од пријема одлуке, с обзиром да је Уставни суд у поступку преиспитивања нашао да за тужиљу није оборена претпоставка изборности. Спровodeћи наведену одлуку Уставног суда, Високи савет судства је 18.09.2012. године донео одлуку бр. 06-00-64/12-01 да се тужиља бира за судију Вишег суда у Београду, али јој није доставио појединачну одлуку о том њеном избору. Тужиља се дана 20.04.2010. године уписала у именик адвоката Адвокатске коморе Београд и од тада се бави

професијом адвоката, с обзиром да није ступила на дужност судије Вишег суда у Београду. Саслушана као парнична странка, тужила је навела да у поступку избора децембра 2009. године није била добила појединачно образложење о свом неизбору, већ само збирну одлуку Високог савета судства о судијама којима је престала судијска дужност, међу којима се и она налазила и да су у наредних пар месеци у средствима јавног информисања, неизабране судије биле негативно окарактерисане, због чега се она лоше осећала.

Одлучујући о тужбеном захтеву за накнаду нематеријалне штете (који је под ревизијом) првостепени суд је нашао да тужиљи припада право на накнаду ове штете у износу од 500.000,00 динара јер је Високи савет судства као орган тужене у поступку избора тужиле за судију, поступао неправилно и незаконито и на тај начин јој је проузроковао нематеријалну штету због повреде угледа, части и права личности. Сматрао је да тужиљи по том основу припада накнада штете у износу од 500.000,00 динара коју је одмерио у смислу члана 200. Закона о облигационим односима (ЗОО), па је преко овог износа а до траженог, одбио њен тужбени захтев за накнаду нематеријалне штете.

Одлучујући о жалбама странака, другостепени суд је преиначио првостепену пресуду и одбио у целости тужбени захтев тужиле за накнаду нематеријалне штете, закључивши да доношење незаконите одлуке о неизбору судија, само по себи не представља узрок чија је последица повреда части, угледа и достојанства личности, па тиме наносења тих видова нематеријалне штете. Такође је нашао да тужила није доказала да је због незаконите радње тужене, односно њеног органа, претрпела такав душевни бол који би јачином и трајањем оправдао досуђивање правичне новчане накнаде.

По становишту Врховног касационог суда, правилно је другостепени суд закључио да доношење незаконите одлуке о неизбору судија, само по себи не представља узрок, чија је последица повреда части, угледа и достојанства личности, па тиме наносења тих видова нематеријалне штете, због чега је нужно да се у сваком конкретном случају цени да ли су испуњени услови за постојање штете и да ли постоји основ за њену накнаду. Одлучујући о избору судија, Високи савет судства је одлучивао о правима и обавезама судија чиме се Високи савет судства ставља у посебну врсту суда (о чему се изјаснио и Европски суд за људска права у тумачењу члана 6. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода), па се и на њега примењују правила правичног суђења. Прва уопштена одлука Високог савета судства којом је одлучено о неизбору судија, укључујући и тужилу, произлази из оцене тог органа да ти кандидати, па и тужила, нису испуњавали услове за избор судија прописаних правилима Високог савета судства.

Високи савет судства је по закону орган у чијој је надлежности било да цени испуњеност услова за избор судија, па његов став о томе није изнет у намери да се повреди част и углед кандидата, већ да се спроведе поступак избора судија и да се донесе одлука тим поводом. Та одлука је подлежала оцени по правном леку који је тужила искористила, подносећи уставну жалбу Уставном суду који је утврдио да је у поступку одлучивања о избору судија, па и тужиле, дошло до повреде њеног права на правично суђење. У образложењу те одлуке Уставни суд

је навео да је Високи савет судства у поступку одлучивања о неизбору судија учинио бројне пропусте, због чега је и утврдио повреду права на правично суђење тужиљи и осталим судијама које нису били изабрани у поступку општег избора судија у 2009. години. Право на правично суђење гарантовано је чланом 32. Устава Републике Србије и чланом 6. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода. Устав Србије је сврстао право на правично суђење у људска и мањинска права и слободе уз њихову непосредну примену по члану 18. став 1, због чега се право на правично суђење сврстава у права личности.

Зато по оцени Врховног касационог суда, тужиља има право на накнаду за повреду права личности, као једног од основа по којем је и захтевала накнаду нематеријалне штете, због повреде права на правично суђење утврђене и отклоњене одлуком Уставног суда, као и потом новом одлуком Високог савета судства о избору тужиље за судију (на коју судијску дужност није ступила). С обзиром на све околности случаја, тужиљи по оцени овога суда, припада и новчана накнада за претрпљену нематеријалну штету због повреде права личности у висини од 100.000,00 динара одмереној према критеријумима из члана 200. ЗОО, као адекватне сатисфакције, коју је тужена у обавези да јој исплати у смислу члана 172. ЗОО. Имајући при том у виду да част и углед представљају елементе права личности, као и сва друга права из члана 6. Европске конвенције о људским правима и основним слободама (право на живот, физички и психички интегритет, здравље, пијетет, достојанство, приватни живот, право на изношење мишљења, заштиту лика, лични запис, приватне податке и сл.).

Из свих изложених разлога, Врховни касациони суд је на основу члана 416. став 1. ЗПП одлучио као у ставу првом изреке.

У осталом делу ревизија тужиље није основана јер у конкретном случају није утврђено да је у одлуци Високог савета судства и у иступањима представника Високог савета судства било омаловажавања и непоштовања личности тужиље као судије, нити пак клевете (изношења саопштења или преношења неистинитих чињеница о личности, прошлости, знању и способностима тужиље) нити су у образложењу наведене одлуке о неизбору за судију наведене неистините тврдње о тужиљи, да би јој углед био умањен. Без обзира на то што су у средствима јавног информисања неизабране судије уопштено негативно окарактерисане, име тужиље није било конкретно поменуто у било ком контексту, а у овом поступку није утврђено да је постојала намера да се тужиљи нанесе штета. У односу на тужиљу није било малициозности, шикане, нити злоупотребе права, у ком изузетном случају би се у радном спору због губитка посла, досудила накнада нематеријалне штете. Због тога Врховни касациони суд налази да је другостепени суд правилно закључио да је тужбени захтев тужиље за ова два вида нематеријалне штете због повреде части и угледа у целости неоснован. Тужиља је одлуком Високог савета судства по искоришћеном правном средству, изабрана за судију Вишег суда у Београду (на коју по сопственом избору није ступила) на који начин је добила сатисфакцију реинтеграцијом и досуђеном накнадом штете због повреде права личности од 100.000,00 динара, чиме је тужиљи успостављена нарушена психичка равнотежа, због чега је у осталом делу ревизија тужиље одбијена као неоснована.

Правилна је и одлука првостепеног суда о трошковима парничног поступка, донета на основу чланова 153. став 1. и 154. став 2. ЗПП, у висини одмереној у складу са важећом Адвокатском тарифом и Таксеном тарифом (став четврти изреке).

Из изложених разлога Врховни касациони суд је на основу члана 414. став 1. ЗПП одлучио као у ставу другом изреке.

С обзиром да је тужиља успела у поступку по ревизији то јој припадају тражена накнада на име састава ревизије од 33.000,00 динара и на име таксе за ревизију 10.600,00 динара, све према важећој АТ и ТТ, због чега је на основу члана 165. став 2., у вези чланова 153. Став 1. и 154. став 2. ЗПП, одлучено као у ставу трећем изреке.

**Председник већа-судија
Предраг Трифуновић,с.р.**